

[Ole Bjørn Kraft.]

på, at noget sådant foreligger. Det, der kan ske, hvis pengesanereringen opretholdes, er i virkeligheden kun en frivilling vandring af arbejdskraften fra den mindre til den mere nyttige produktion. Vi har i vort program af 1945 peget på, at staten kan modvirke arbejdsløshed ved at føre en konjunkturudjævrende finanspolitik, men det er da klart, at det ikke er nødvendigt at stimulere købekraften på et tidspunkt, hvor der er høj beskæftigelsesgrad. Hvad skal man så gøre, hvis der virkelig skulle indtræde en lavkonjunktur? Så er den uønskede inflation jo i virkeligheden det eneste, omend et yderst kortvarigt alternativ, og det vil, som nationalbudgettet ganske rigtigt anfører, uvægerligt føre til uønskede sociale forskydninger og til underminering af erhvervenes konkurrenceevne over for udlandet. Hvis fuld beskæftigelse skal opretholdes på basis af den nuværende opstemte inflation, hvilket altså vil sige på basis af en fejlagtig sammensat produktion, vil det uvægerligt føre til, at regeringen før eller siden, således som det også er sket andre steder, må gribe til en tvangsdirigering af arbejdskraften. Jeg gad vist, om den kan få danske arbejdere med sig til noget sådant, og om ikke også arbejderne er interesserede i, at det bliver på en frivilling og naturlig basis, at de primære produktioner øges på de sekundære produktioners bekostning.

En vis omend begrænset pengesanering har regeringen dog til hensigt at gennemføre. Statsministeren erklærede i sin åbningstale, at pengesanereringen ville blive fortsat ved hjælp af de allerede gældende love. Ja, det vil den vel, thi man finder vel ikke pludselig på at sætte gældende love ud af kraft, men udtalelsen siger os jo ikke meget om, hvorvidt disse love, hvis gyldighedsperiode er til at overse, vil blive forlænget. Jeg går ud fra, at statsministeren i første række tænker på den pengesanering, som finder sted over finansloven eller ved direkte afskrivning på reguleringskontoen af dele af eller hele provenuet af en række afgiftslove. Mit parti har deltaget også i denne del af pengesanereringen, ihvorvel vi aldrig har ment, at den var tilstrækkelig. Vi må vel endog mene, at den repræsenterer et af de svageste led i pengesaneringskæde. Skatteudskrivningen har til trods for den tale, som den ærede ordfører for socialdemokratiet nylig holdt fra denne talerstol, for os at se antaget et sådant omfang, at hver eneste ny direkte skat uvægerligt vil komme til at ramme den private opsparing. Så kan man naturligvis

stille sig det spørgsmål, om staten eller borgerne er bedst egnet til at spare. Under forudsætning af, at der er tillid til pengenes værdi — og det må dog være målet både for socialdemokratiet og de andre partier —, tror jeg fast og bestemt, at befolkningens evne til at holde på sammensparede midler er større end statens. Det er der god, gammel erfaring for.

Jeg har i den forbindelse et par bemærkninger om selve finansloven. Den balancerer med 1,9 milliarder kr. eller med ca. 200 mill. kr. mere end sin forgænger. Lægges hertil tillægsbevillingsloven, som i fjor kostede ca. 300 mill. kr., og som med henblik på de udgifter, bl. a. tilskudsordninger, som finansministeren ikke har taget med i finansloven, næppe bliver mindre i år, så skal staten bruge ikke mindre end 2,2 milliarder kr., måske endda noget mere i det kommende finansår. Det er jo — det vil selv finansministeren, som nu må være vant til at beskæftige sig med store tal, indrømme — et formidabelt beløb. Det er fire gange så meget som i det sidste finansår før krigen, og nok er pengenes værdi sunket siden, men langt fra så meget. Hvad der imidlertid er afgørende i denne forbindelse, er, at dette store beløb anser man for nødvendigt på et tidspunkt, hvor der er højkonjunktur i samfundet, hvor der er fuld beskæftigelse, og hvor der ikke skal stilles midler til rådighed for opgaver af særlig karakter, bortset fra den før omtalte pengesanering, som jo kun kommer til at udgøre en brøkdel af det beløb, jeg her har nævnt.

Jeg tror, det er nødvendigt, at alle partier nøje tænker på, at der nu ikke findes nogen som helst ekstraordinær mulighed for staten for at skaffe sig en forøget pengeindkomst på borgernes bekostning. Skatteskruen er gået i bund. En større drejning på skatteskruen vil betyde yderligere forstyrrelse i produktionslivet, vil lamme opsparingen og hemme arbejdsomhed og initiativ. Man har på et tidspunkt, da ingen ekstraordinære nationale eller sociale opgaver stiller krav til samfundet og til helheden, ladet skatteudskrivningen nå et sådant højdepunkt. Hvad skal man da gøre, den dag — og ingen har jo brev på, at morgendagen vil få et glat og ligevægtigt forløb — sådanne opgaver eventuelt kommer til at foreligge? Hvor er reserveverne? Er man klar over, at der kan blive brug for sådanne reserver på et tidspunkt, da skatteevnen antagelig vil være vigende?

Jeg synes, vi her står overfor et problem, som alle partier har pligt til at tage stilling til, og som maner os til forsigtighed